

anno mor: bertolt brecht

bertolt brecht

pesme

O VELIKIM LJUDIMA

Veliki ljudi pričaju mnogo glupih stvari
I misle da su svi drugi glupi.
Ostali čute, puštaju ih na miru —
To mora da se trpi.

No veliki ljudi mnogo jedu i piju,
Stomake svoje pune,
Ostali slušaju o njihovim delima važnim,
Sami jedu pa se ne bune.

Veliki Aleksandar da bi živ ostao
Osvajao je veliki Vavilon.
A ima i drugih kojima to ne treba —
Takvi smo ti, ja, on...

Veliki Kopernik nije hteo ni da spava,
Kroz durbín je stalno gledao,
I računao: Zemlja se vrti oko Sunca,
Uveren da je shvatio nebo.

Veliki Bert Brecht ne shvata ni najprostije stvari,
A mozga o najtežima, recimo, o travi,
I velikoga Napoleona slavi,
Jer je i on jeo, ko pravi.

Veliki ljudi sve rade kao da su mudri
I guču vrlo glasno ko golubi,
Sve štovanje treba velikim ljudima dati,
Ali im ne verovati.

CITAT

Pesnik Kin je govorio:
Kako da pišem besmrtna dela ako nisam slavan?
Kako da odgovaram ako me ne pitaju?
Što da gubim vreme na pesme ako će ih vreme izgubiti?
Svoje rečenice pišem dosta čvrstim stilom
Jer se plašim da će dugo trebati da se ostvare.
Da bi se stvorilo veliko — potrebne su velike promene.
Male promene su neprijatelji velikih promena.
Ja imam neprijatelja. Znači, moram da budem slavan.

NE OSTAVLJAJ TRAGOVE

Odvoj se od drugova na stanici.
Zakopčaj kaput i rano trči u grad.
Zakupi stan i, kada drug pokuca,
Ne otvaraj, o, ne otvaraj vrata.
Naprotiv.
Ne ostavljaj tragove.

Kad roditelje sretnoš u gradu Hamburgu ili bilo gde,
Prođi kao tuđin, skreni za ugao, ne prepoznavši ih.
Natuci na oči šešir koji si dobio od njih.
Ne pokazuć, o, ne pokazuć lice.
Naprotiv.
Ne ostavljaj tragove.

Meso? Jedi ga, ali ne pravi zalihe.
Svrati u bilo koju kuću pada li kiša, sedi na
bilo koju stolicu što se nađe.
Ali ne ostaj dugo, i ne zaboravi šešir.
Kažem ti —
Ne ostavljaj tragove.

Ne ponavljaj dvaput ono što si rekao.
Nadeš li svoju misao u drugog — odreci je se.
Ko nije davao potpis, ko nije ostavljao fotografiju,
Ko nije bio očevidac, ko nije rekao ni reći —
Kako da bude uhvaćen?
Ne ostavljaj tragove.

Rešiš li da umreš, pobrini se
Da ne bude spomenika — odaće gde ležiš.
Ni natpis ne treba (potkazaće te),
Ni godina smrti ne treba — izdaće te.
Ponavljam ti —
Ne ostavljaj tragove.

(Tako su me učili.)

SPALJIVANJE KNJIGA

Posle naredbe režima o javnom spaljivanju
Knjiga štetne sadržine, kad su posvuda
Podsticali volove što su kola s knjigama
Vukli ka lomači, jedan progonjeni pesnik,
Jedan od najboljih, proučavajući spisak spaljenih,
Ojednom otkri, sav preneražen, da su njegove knjige
Zaboravljene. On pohita pisacem stolu,
Okrilačen gnevom, i napisao pismo glavešinama.
»Spalite me! — pisalo je njegovo krilato pero. —
Spalite me!
Ne činite mi to! Ne izostavljajte me! Zar ja
U svojim knjigama nisam pisao samo istinu? A vi
Sad postujpate sa mnom kao s lažovom! Naredujem vam,
Spalite me!«

SVAKE GODINE U SEPTEMBRU PRED POČETAK ŠKOLSKE GODINE

Svake godine u septembru pred početak školske godine
U radničkim četvrtima žene ulaze u prodavnice
I kupuju za decu sveske i udžbenike.

U očajanju troše poslednju paru
Iz iznošenih torbi, i zgražaju se
Što je znanje danas postalo tako skupo.
One i ne slute koliko je loše to znanje.
Namenjeno njihovoj deci.

POLIVANJE VRTA

O, politi vrt da se osveži zelenilo!
Daj vode žednom drveću. I više no što treba.
I ne zaboravi žbunove, ne zaboravi
One što ne daju ploda, izmučene,
Željne! I ne zaboravi
Korov što se probio između cveća,
I on je žedan. Polivaj ne samo
Svežu travu i sasušenu travu:
Osveži i golu suhu zemlju.

Prevod s nemačkog
Petar Vujičić